

Temeljem odredbe članka 15. točke 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne Novine broj 140/05), članka 144. stavak 1. Zakona o osiguranju (Narodne Novine 151/05, 87/08 i 82/09) i Odluke o kontnom planu društava za osiguranje (Narodne Novine broj 61/07), Uprava Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga na sjednici održanoj dana 23. prosinca 2009. godine, donosi

**UPUTU
ZA PRIMJENU KONTNOG PLANA ZA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I
DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE**

1. OPĆE ODREDBE

(1) Društvo za osiguranje dužno je voditi svoje poslovne knjige (glavnu knjigu) primjenjujući kontni plan za društva za osiguranje (dalje u tekstu: kontni plan, ili skraćeno KP) što ga je propisala Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija). Radi jedinstvene primjene kontnog plana daje se ova Uputa, kojom se definira funkcija i sadržaj računa koji su propisani kontnim planom.

(2) Društvo za osiguranje može za svoje potrebe dodatno propisivati račune u okviru pojedinih troznamenkastih i višeznamenkastih računa propisanog kontnog plana. Isto tako društvo za osiguranje može i u okviru skupina računa (koji su u propisanom KP označeni dvoznamenkastim brojevima) na slobodna mjesta dodavati troznamenkaste i višeznamenkaste račune, pod uvjetom da stanja ovih računa uključi u odgovarajuće stavke financijskih izvještaja koje dostavlja Agenciju.

(3) Društvo je dužno primijeniti propisani kontni plan u skladu s ovom uputom kod vođenja glavne knjige za poslove koje društvo za osiguranje obavlja u svoje ime i za svoj račun, kako bi osiguralo evidentiranje svih računovodstvenih podataka potrebnih za sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja.

(4) U pomoćnim poslovnim knjigama Društvo treba osigurati evidentiranje svih ostalih podataka koji proizlaze iz zahtjeva za objavu odgovarajućih Međunarodnih standarda za financijsko izvještavanje ili su potrebni za sastavljanje drugih izvještaja propisanih od strane Agencije.

(5) Ovom Uputom pojašnjava se klasifikacija pojedinih računovodstvenih stavki koja proizlazi iz sadržaja i funkcije računa propisanih kontnim planom, dok su zahtjevi za priznavanje i mjerenje regulirani odgovarajućim Međunarodnim standardima za financijsko izvještavanje.

(6) Na pojedinim mjestima ove Upute prilikom pojašnjavanja sadržaja računa poziva se na odgovarajuće Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (dalje u tekstu: MSFI).

2. SADRŽAJ RAČUNA U KONTNOM PLANU

2.1. OPĆE NAPOMENE

Na propisanim računima kontnog plana za društva za osiguranje i društva za reosiguranje nedospjela potraživanja i obveze s fiksnim rokovima dospijeća iskazuju se na računima glavne knjige prema ugovorenim (izvornim) rokovima dospijeća, a po isteku ugovorenog roka dospijeća nenaplaćena potraživanja prenose se na propisane račune dospelih potraživanja.

Točka 56. MRS-a 1 navodi da je informacija o očekivanim datumima realizacije imovine i obveza korisna u procjenjivanju likvidnosti i solventnosti subjekta. MRS 32 zahtijeva objavljivanje datuma dospijeća financijske imovine i financijskih obveza. Financijska imovina među ostalim obuhvaća kupce i druga potraživanja, a financijske obveze među ostalim obuhvaćaju dobavljače i druge obveze. Informacije o očekivanom datumu povrata ili podmirenja nemonetarne imovine i obveza, kao što su zalihe i rezerviranja, također su korisne neovisno o tome klasificiraju li se imovina i obveze u tekuće i netekuće odnosno dugotrajnu imovinu i obveze.

U kontnom planu računi ispravka vrijednosti dugotrajne i kratkotrajne imovine, predviđaju odvojeno evidentiranje i praćenje svakog pojedinog ispravka prema vrstama imovine. Naime, MSFI 7 „Financijski instrumenti: Objavljivanje“ točka 16. za ispravke vrijednosti za kreditne gubitke navodi da za svaku vrstu financijske imovine subjekt objavljuje iznos ispravka vrijednosti i promjene u razdobljima (ako subjekt koristi poseban račun za ispravke vrijednosti za kreditne gubitke, za svaku pojedinu kategoriju financijske imovine subjekt mora objaviti iznos, te promjene kroz obračunska razdoblja). Ako se ispravci vrijednosti žele oblikovati prema vrsti imovine i istodobno pratiti porezni tretman, svaki konto ispravka vrijednosti može se u prvom koraku raščlaniti prema vrsti imovine, a nakon toga prema poreznom tretmanu.

RAZRED 0 – NEMATERIJALNA IMOVINA, MATERIJALNA IMOVINA I FINANCIJSKA ULAGANJA

Na pojedinim skupinama računa ovog razreda iskazuje se dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina, ulaganja u financijsku imovinu, zajmove i potraživanja. Osim toga u ovom razredu se iskazuje materijalna imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja, ulaganja u nekretnine prema odredbama MRS 40 te vlastite dionice i udjeli.

Skupina 00 – NEMATERIJALNA IMOVINA

Na kontima ove skupine iskazuju se troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu koji udovoljavaju uvjetima za priznavanje MRS-a 38 *Nematerijalna imovina* te nematerijalna imovina koja je u djelokrugu drugih MSFI-eva, npr. goodwill stečen poslovnim spajanjem (MSFI 3 *Poslovna spajanja*), financijski najam nematerijalne imovine (MRS 17 *Najmovi*) kao i sadašnja vrijednost stečenog portfelja osiguranja (MSFI 4 *Ugovori o osiguranju*).

Na kontima ove skupine iskazuje se i akumulirana amortizacija, vrijednosna usklađenja i revalorizacija nematerijalne imovine.

(1) Račune u okviru računa 000 društva ne bi trebala koristiti s obzirom da je u paragrafu 69 MRS-a 38 pojašnjeno da se izdaci za osnivačke aktivnosti kao što su npr. administrativne naknade priznaju kao trošak u trenutku nastanka. Ukoliko se izdaci tijekom osnivanja odnose na nabavku materijalne imovine ili druge nematerijalne imovine (npr. software), trošak nabave takve imovine se kapitalizira i priznaje na za to odgovarajućim računima.

(2) U okviru računa 001 iskazuju se izdaci za istraživanje i razvoj ukoliko udovoljavaju kriterijima za priznavanje MRS-a 38 paragraf 57.

(3) U okviru računa 002 iskazuju se izdaci za patente, software, licence, koncesije, zaštitne znakove i slična prava.

Na ovim računima iskazuje se aplikativni software koji nije dio hardware-a sukladno paragrafu 4 MRS-a 38. Interno razvijen software evidentira se unutar skupine 001, sukladno zahtjevima paragrafa 51-67 MRS-a 38.

(4) U okviru računa 003 iskazuje se vrijednost goodwill-a stečenog poslovnim spajanjima sukladno MSFI 3.

(5) U okviru računa 004 iskazuju se dani predujmovi za imovinu koja će po nabavci zadovoljavati uvjete za priznavanje unutar neke od drugih skupina računa u okviru skupine 00.

(6) U okviru računa 005 iskazuje se nematerijalna imovina koja još nije stavljena u upotrebu.

(7) U okviru računa 007 iskazuje se sva ostala nematerijalna imovina koja nije iskazana na drugim računima a udovoljava uvjetima za priznavanje MRS-a 38. Također unutar ove skupine društva će na posebnim računima izdvojiti financijski najam nematerijalne

imovine sukladno MRS-u 17 kao i sadašnju vrijednost stečenog portfelja osiguranja sukladno MSFI 4.

(8) U okviru računa 008 iskazuje se vrijednosno usklađenje i revalorizacija nematerijalne imovine. Vrijednosna usklađenja evidentiraju se sukladno MRS-u 36 Umanjenja vrijednosti. Društvo može revalorizirati nematerijalnu imovinu sukladno paragrafu 75 MRS-a 38 samo ukoliko se fer vrijednost nematerijalne imovine može utvrditi na aktivnom tržištu.

Trošak umanjenja vrijednosti sukladno MRS-u 36 (odnosno MSFI-u 3 za goodwill) društvo iskazuje na zasebnom računu u okviru skupine 44. Povećanje vrijednosti imovine uslijed revalorizacije iskazuje se na računu 920, u mjeri u kojoj ranije priznato smanjenje vrijednosti nije teretilo račun dobiti i gubitka. U računu dobiti i gubitka, na zasebnom računu unutar skupine 74 priznaje se povećanje vrijednosti u mjeri u kojoj takvo povećanje vrijednosti poništava ranije priznato smanjenje vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (paragraf 85 MRS-a 38). Smanjenje vrijednosti uslijed revalorizacije iskazuje se na zasebnom računu u okviru skupine 44 u mjeri u kojoj ne poništava ranije priznato povećanje vrijednosti direktno u kapitalu i rezervama (paragraf 86 MRS-a 38).

(9) U okviru računa 009 iskazuje se akumulirana amortizacija nematerijalne imovine. Korisni vijek trajanja i metode amortizacije utvrđuje društvo svojim računovodstvenim politikama sukladno odredbama paragrafa 97 MRS-a 38. Trošak amortizacije iskazuje se i u okviru računa 444.

Skupina 01 – MATERIJALNA IMOVINA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE OSIGURATELJNE DJELATNOSTI

Na računima skupine 01 iskazuje se dugotrajna materijalna imovina u skladu s MRS-om 16 – nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-om 36 – umanjenje imovine.

Na računima 010 do 012 iskazuje se trošak ulaganja u materijalnu imovinu. Pod troškom ulaganja podrazumijevaju se troškovi pribavljanja dugotrajne materijalne imovine u smislu MRS-a 16.

(1) U okviru računa 012 iskazuje se pored ostalog vrijednost računala i ostale opreme za obradu podataka, uključujući i pripadajući računarski softver, koji nadzire strojni alat i bez kojeg isti ne može djelovati, zbog čega se takav softver smatra sastavnim dijelom hardvera (točka 3. MRS-a 38)

(2) U okviru računa 013 iskazuju se plaćeni predujmovi za dugotrajnu materijalnu imovinu - vlastitu, dok se ulaganja tijekom pripreme te imovine evidentiraju unutar računa 014. Nakon završene pripreme, iznos ulaganja iskazan na ovim računima, prenosi se na odgovarajuće račune skupine 01.

(3) U okviru računa 015 iskazuje se oprema i nekretnine pribavljene putem financijskog najma (leasinga) sukladno MRS-u 17 – Najmovi, uz istovremeno iskazivanje dugoročne obveze na odgovarajućim računima skupine 21 obveze s osnove financijskog najma.

(4) U okviru računa 016 iskazuje se materijalna imovina za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti izvan upotrebe, dok se na računu 017 iskazuje vrijednost ulaganja na tuđoj imovini u uporabi.

(5) U okviru računa 018 i 019 iskazuje se ispravak vrijednosti za obračunatu amortizaciju, umanjene vrijednosti odnosno vrijednosno usklađenje (u slučaju odstupanja fer vrijednosti od knjigovodstvene), iznos ispravka vrijednosti za obračunatu amortizaciju, te umanjene vrijednosti odnosno vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine društvo uređuje svojom računovodstvenom politikom sukladno MRS-u 16 i MRS-u 36.

**Skupina 02 – MATERIJALNA IMOVINA KOJA NE SLUŽI ZA NEPOSREDNO
OBAVLJANJE OSIGURATELJNE DJELATNOSTI (svaku vrstu
materijalne imovine podijeliti na ulaganja iz: MPOŽ-a, zdravstvenog,
tehničkih pričuva i ostala)**

Na računima skupine 02 iskazuje se dugotrajna materijalna imovina koja ne služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti u skladu s MRS-om 40 a razvrstana na ulaganja iz sredstava namijenjenih pokriću: matematičke pričuve osiguranja života, pričuve zdravstvenih osiguranja, tehničkih pričuva i ostalih pričuva koje društvo za osiguranje obračunava za pokriće svojih obveza iz obavljanja poslova osiguranja.

U skladu sa MRS-om 40 ulaganja u nekretnine društvo iskazuje samo ako ta ulaganja udovoljavaju uvjetima da je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s ulaganjem u nekretnine priteći subjektu te da se trošak ulaganja može pouzdano izmjeriti.

Ulaganje u nekretnine početno se mjeri po trošku (nabave). Transakcijski se troškovi uključuju u početno mjerenje.

Početni trošak udjela u nekretnini koja se drži u najmu i klasificira kao ulaganje u nekretnine propisan je kao financijski najam u točki 20. MRS-a 17, tj. imovina se priznaje po fer vrijednosti nekretnine ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma, ovisno o tome što je niže. Jednaki se iznos priznaje kao obveza, u skladu s istom točkom.

Subjekt sam izabire računovodstvenu politiku vrednovanja ulaganja ili kao model troška ili kao model fer vrijednosti te primjenjuje tu politiku na sva svoja ulaganja u nekretnine. Subjekt koji odabere model troška mjeri sva svoja ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 za taj model osim onih koji udovoljavaju kriteriju klasifikacije da se drži za prodaju ili su uključena u grupu za otuđenje (MSFI 5).

(1) U okviru računa 026 iskazuju se ulaganja u nekretnine koji udovoljavaju kriteriju klasifikacije da se drže za prodaju (ili su uključena u grupu za otuđenje klasificirana kao da se drže za prodaju) u skladu sa MSFI 5 – Dugotrajna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja.

U okviru računa 026 iskazuje se preuzeta materijalna imovina u zamjenu za nenaplaćena potraživanja društva a sve razvrstano po vrstama imovine. Vrijednost preuzete imovine u zamjenu za nenaplaćena potraživanja iskazuje se u visini fer vrijednosti.

(2) U okviru računa 028 i 029 iskazuju se iznosi vrijednosnih usklađenja i amortizacije materijalne imovine.

Iznos ispravka vrijednosti za obračunatu amortizaciju, te umanjnje vrijednosti odnosno vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine društvo uređuje svojom računovodstvenom politikom sukladno računovodstvenoj politici vrednovanja imovine ili po trošku stjecanja ili fer vrijednosti (MRS-u 16 i MRS-u 40).

Skupina 03 – ULAGANJA U POVEZANA, PRIDRUŽENA DRUŠTVA I PODRUŽNICE (za svaku vrstu podijeliti ulaganja iz: MPOŽ-a, zdravstvenog, tehničkih pričuva i ostala)

Na računima skupine 03 iskazuju se ulaganja i ispravak vrijednosti ulaganja u dionice s pravom glasa i poslovne udjele trgovačkih društava, kojima se općenito stječe preko 50% vlasništva, odnosno upravljačkih prava, te se time ostvaruje kontrola nad društvom – podružnicom čije su dionice odnosno poslovni udjeli stečeni. Ova ulaganja društvo vrednuje i prikazuje u svojim financijskim izvješćima u skladu s MRS-om 27.

Ulaganja u pridružena društva iskazuju se ulaganja u dionice s pravom glasa i poslovne udjele trgovačkih društava, kojima se općenito stječe 20 do 50% vlasništva, odnosno upravljačkih prava, te se time ostvaruje značajan utjecaj na poslovanje i poslovnu politiku društva čije su dionice odnosno poslovni udjeli stečeni. Ova ulaganja društvo vrednuje i prikazuje u financijskim izvješćima u skladu s MRS-om 28.

Na istoj skupini računa 03 društvo iskazuje i ulaganja u zajedničke pothvate kao i ispravak vrijednosti ulaganja u zajedničke pothvate. Ova ulaganja društvo vrednuje i prikazuje u financijskim izvješćima sukladno MRS-u 31 – Financijsko izvješćivanje o udjelima u zajedničkim pothvatima.

Skupina 04 – FINANCIJSKA ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Na računima skupine 04 iskazuju se ulaganja u vrijednosne papire i druge financijske instrumente koje društvo sukladno MRS-u 39 (Financijski instrumenti – priznavanje i mjerenje) i svojim poslovnim politikama klasificira u financijsku imovinu koja se drži do dospijeća. U ovu kategoriju društvo može klasificirati instrumente koji imaju fiksne rokove dospijeća i koje društvo ima namjeru i sposobnosti držati do roka dospijeća.

Računi za iskazivanje financijskih instrumenata koji se drže do dospijeća raspoređeni su po vrstama financijskih instrumenata a unutar toga po kriteriju imovine za pokriće, analogno rasporedu računa u skupini 04 s time da su za svaku pojedinu vrstu instrumenata koji se drži do dospijeća raščlanjeni računi na kojima se iskazuje nabavna vrijednost i usklađenje (ispravak) vrijednosti.

Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže do dospijeća vrednuju se po amortizirajućem trošku sukladno MRS-u 39. Rezultat vrijednosnog usklađenja knjiži se na račune ispravka vrijednosti uz zaduženje odgovarajućeg računa u okviru računa 463, troškovi financijskih ulaganja odnosno odgovarajućeg računa u okviru računa 779 ostali prihodi od ulaganja.

U okviru računa 463 (prema nazivu računa) iskazuju se troškovi vrijednosnog usklađivanja odnosno ispravak vrijednosti ulaganja u dužničke vrijednosne papire koji se drže do dospijeća, odnosno financijske imovine koja se vrednuje po amortizacijskom

trošku, kao i ispravak vrijednosti ulaganja u dužničke instrumente koji pripadaju portfelju koji je raspoloživ za prodaju.

Dugovni promet pojedinog računa u okviru računa 463 predstavlja trošak provedenog ispravka vrijednosti financijskog ulaganja, kojemu je protu stavka potražni promet računa ispravka vrijednosti financijskog ulaganja (računi aktive s posljednjom znamenkom 8). Potražni promet pojedinog računa u okviru računa 779 predstavlja ostali prihod od ulaganja po osnovu smanjenja ispravka vrijednosti financijskih ulaganja. Smanjenje navedenog ispravka vrijednosti može uslijediti radi ponovnog vrijednosnog usklađenja a za koje je prethodno proveden ispravak vrijednosti.

Skupina 05 – FINANCIJSKA ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Na računima skupine 05 iskazuju se vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti, koje društvo sukladno MRS-u 39 i svojim poslovnim politikama klasificira u financijsku imovinu koja je raspoloživa za prodaju.

Računi za iskazivanje financijskih instrumenta iz stavka 1. ove točke raspoređeni su po vrstama instrumenata, a unutar toga po kriteriju imovine za pokriće s tim da su računi za dužničke instrumente raščlanjeni na račune za odvojeno praćenje nabavne vrijednosti i usklađenje (ispravak) vrijednosti.

Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se klasificiraju u portfelj raspoloživ za prodaju početno se iskazuju u poslovnim knjigama po fer vrijednosti (trošak nabave, uključujući transakcijske troškove). Rezultat naknadnog vrijednosnog usklađivanja s fer vrijednosti (nerealizirani dobitak/gubitak) knjiži se kao povećanje ili smanjenje fer vrijednosti ulaganja na račune na kojima je iskazano usklađenje (ispravak vrijednosti), uz priznavanje efekata vrijednosnog usklađivanja u kapitalu (odobrenje ili zaduženje računa 922). Realizirani dobitak/gubitak s osnove promjene fer vrijednosti prenosi se iz kapitala u račun dobiti i gubitka (odobrenje računa 7771 ili zaduženje računa 460).

Amortizacija početno priznate premije ili diskonta kod kupnje dužničkih vrijednosnih papira koji su klasificirani u portfelj raspoloživ za prodaju priznaje se u računu dobiti i gubitka kao povećanje ili smanjenje kamatnog prihoda (odobrenjem ili zaduženjem odgovarajućeg računa).

Slično tome tečajne razlike dužničkih instrumenata iz ovog portfelja priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Skupina 06 – FINANCIJSKA ULAGANJA ZA TRGOVANJE (po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka)

Na računima skupine 06 iskazuju se ulaganja u vrijednosne papire i druge financijske instrumente koje društvo sukladno MRS-u 39 i svojim poslovnim politikama klasificira u financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja.

Računi za iskazivanje financijskih instrumenata iz stavka 1. ove točke raspoređeni su po vrstama instrumenata, a unutar toga po kriteriju imovine za pokrića.

Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja početno se iskazuju na odgovarajućim računima unutar skupine 06 po fer vrijednosti (trošak nabave, isključujući transakcijske troškove). Rezultat naknadnog vrijednosnog usklađivanja s fer vrijednosti knjiži se kao povećanje ili smanjenje fer vrijednosti ulaganja na račune na kojima je iskazano usklađenja (ispravak vrijednosti), uz priznavanje efekata u računu

dobiti i gubitka (odobrenje odgovarajućeg računa prihoda odnosno zaduženjem odgovarajućeg računa troška).

Skupina 07 – DEPOZITI, KREDITI I POTRAŽIVANJA

Na pojedinim računima ove skupine iskazuju se dani depoziti i krediti (uključujući kredite i depozite s valutnom klauzulom), ulaganja u vrijednosne papire koji ne kotiraju na aktivnom tržištu, plasmani temeljem obrnutih repo poslova, nederivativna financijska ulaganja s fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu te ostala ulaganja i potraživanja za izvršena plaćanja po garancijama i drugim oblicima jamstava. Krediti, depoziti i druga nedospjela potraživanja iskazuju se na odgovarajućim računima prema vrstama ulaganja a unutar toga prema podjeli imovine za pokriće. Pod ugovorenim (izvornim) rokovima dospjeća podrazumijeva se razdoblje od datuma puštanja kredita u tečaj (kredit s jednokratnim dospjećem) ili stavljanja u otplatu (kredit koji se otplaćuju u ratama) do datuma dospjeća kredita s jednokratnim dospjećem, odnosno za kredite koji se otplaćuju u ratama do datuma dospjeća posljednje rate.

(1) U okviru računa 070 iskazuju se depoziti, depoziti s valutnom klauzulom kod financijskih institucija. Priznavanje i vrednovanje financijske imovine društvo obavlja sukladno MRS-u 39 i donesenoj računovodstvenoj politici društva.

(2) U okviru računa 071 iskazuju se krediti raščlanjeni po kriteriju ulaganja u imovinu za pokriće tehničkih pričuva, matematičke pričuve i ulaganja iz kapitala društva, te dospjeća i drugim obilježjima (predumovi, dospjeli krediti, iskorišteni okvirni krediti, ispravak vrijednosti s osnove vrijednosnog usklađivanja plasmana odnosno identificirani gubitak).

Na računima ove skupine iskazuju se svi krediti, predumovi kredita. Obično su to dugoročni krediti, koji se daju na korištenje u više tranši, te u određenom roku nakon što su iskorišteni stavljaju se u otplatu, raspoređivanjem u određeni broj otplatnih rata ili anuiteta. Tada se ovi predumovi prenose na račune odgovarajućeg ugovorenog roka dospjeća, s tim da se pod rokom dospjeća ukupnog kredita podrazumijeva dospjeće zadnje rate ili anuiteta.

U smislu ove Upute, dospjelim kreditima smatraju se ukupni iznosi kredita koji dospjevaju za naplatu jednokratno, odnosno pojedine rate ili anuiteti kredita koji se otplaćuju obročno, ako im je istekao ugovoreni rok dospjeća računajući u odnosu na datum bilance.

Na računima ove skupine iskazuje se ispravak vrijednosti s osnove vrijednosnog usklađivanja kredita (identificirani gubitak), koje društvo utvrđuje sukladno donesenoj računovodstvenoj politici vrednovanja potraživanja po osnovu danih kredita.

Ovi računi općenito imaju potražno stanje, što umanjuje sumu bilance (uključuju se u saldiranje).

Za iznos provedenog ispravka vrijednosti plasmana povećavaju se troškovi zaduženjem računa 463 uz odobrenje odgovarajućeg računa 071. Za iznos smanjenja ispravka vrijednosti, koje može uslijediti zbog naplate potraživanja za koje je prethodno proveden ispravak vrijednosti, zadužuje se odgovarajući račun 071 ispravke vrijednosti a

odobravaju odgovarajući računi na klasi 7 - ostvareni prihodi - s osnove naplate ranije izvršenog ispravka vrijednosti na teret troškova.

U slučaju definitivnog otpisa potraživanja za koje je prethodno izvršen ispravak vrijednosti, zadužuje se odgovarajući račun 071, a odobrava račun potraživanja koje se kao bilančna pozicija definitivno otpisuje, te eventualno prenosi u izvanbilančnu evidenciju, gdje se do daljnjega evidentira kao izvanbilančna pozicija.

(3) U okviru računa 072 iskazuju se vrijednosni papiri i drugi instrumenti s kojima se aktivno ne trguje (za razliku od financijskih instrumenata s kojima se aktivno trguje i koji se iskazuju U okviru računa 06).

(4) U okviru računa 073 iskazuju se krediti odobreni na podlozi vrijednosnih papira (blagajnički zapisi HNB, vrijednosni papiri RH i drugi utrživi vrijednosni papiri). Društvo za osiguranje koje ima u posjedu navedene vrijednosne papire, može ih prije dospjeća prodati uz obvezu ponovne kupnje (repo aranžman).

Predma je predmet ugovora kupoprodaja vrijednosnih papira uz obvezu ponovne kupnje, prema međunarodnoj praksi i konvencijama, takvi aranžmani se smatraju kreditnim poslom. Sukladno tome društvo za osiguranje - kupac vrijednosnih papira u svojim poslovnim knjigama takvu transakciju iskazuje kao dani kredit prodavatelju vrijednosnih papira, a ne kao plasman u svrhu kupnje vrijednosnih papira (vrijednosni papiri služe samo kao kolateralni instrument po kreditu).

Društvo za osiguranje - kupac vrijednosnih papira (zajmodavatelj) u svojim poslovnim knjigama zadužuje odgovarajući račun u okviru računa 073 i odobrava žiro račun. Kod vraćanja kredita način knjiženja je obrnut.

(5) U okviru računa 074 iskazuju se nederivativna financijska ulaganja s fiksnim ili utvrdivim plaćanjima.

(6) U okviru računa 075 potrebno je iskazati vrijednost financijske imovine koja nije prethodno navedena.

(7) U okviru računa 076 iskazuju se potraživanja društva od klijenata za plaćanja koja je društvo izvršila po garancijama i drugim oblicima jamstava u domaćoj valuti, kada glavni dužnik (nalogodavac po garanciji) za kojeg je društvo izdalo garanciju ne izvrši svoju obvezu.

S obzirom na to da se ova potraživanja u momentu njihovog nastanka smatraju dospjelim, u okviru ove skupine javljaju se samo po dva računa, na kojima se iskazuje nominalni iznos potraživanja i ispravak vrijednosti s osnove vrijednosnog usklađivanja (identificirani gubitak) koji se odnosi na ta potraživanja.

Skupina 08 – FINANACIJSKA ULAGANJA KOD KOJIH OSIGURANIK PREUZIMA RIZIK ULAGANJA (OSIGURATELJNI UGOVORI)

Na računima skupine 08 društvo iskazuje financijska ulaganja koja iskazuje, priznaje i vrednuje u poslovnim knjigama sukladno MRS-u 39 i donesenoj računovodstvenoj politici, te odredbama ugovora o osiguranju.

RAZRED 1 - NOVAC, NOVČANI EKVIVALENTI, POTRAŽIVANJA I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Na pojedinim skupinama računa ovog razreda iskazuju se novac na računu i blagajni, kratkotrajna financijska imovina (s dospijećem do 1 godine), kratkotrajna potraživanja od osiguranika po poslovima osiguranja, dani predujmovi, potraživanja od povezanih osoba i iz zajedničkih poslova, ostala kratkotrajna potraživanja, potraživanja od države i drugih institucija, potraživanja od zaposlenih potraživanja po osnovu udjela u naknadi štete i ostala potraživanja, te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda.

Skupina 10 – NOVAC NA RAČUNU I BLAGAJNI i
Skupina 11 – NOVČANI EKVIVALENTI

Na računima skupine 10 vode se novčana sredstva na žiro računu i novac u blagajni te ostala novčana sredstva, dok se na računima skupine 11 vode novčani ekvivalenti čekovi, te ispravak vrijednosti novčanih ekvivalenata dospjelih na naplatu ali nenaplaćenih. Ispravak vrijednosti provodi se na teret troškova poslovanja prema donesenim Računovodstvenim politikama društva.

Skupina 12 – POTRAŽIVANJE OD OSIGURANIKA

Na računima skupine 12 iskazuju se potraživanja po osnovu premije po sklopljenim ugovorima o osiguranju, potraživanja po premiji suosiguranja, potraživanja po premiji reosiguranja te ostala potraživanja po osnovu premije kao i ispravak vrijednosti potraživanja za premiju. Ispravak vrijednosti se provodi sukladno od Uprave društva donesenoj računovodstvenoj politici na teret troškova obračunskog razdoblja.

Skupina 13 – POTRAŽIVANJA PO OSNOVU UDJELA U NAKNADI ŠTETA

Na računima skupine 13 iskazuju se potraživanja po osnovu udjela u štetama suosiguranja, potraživanja za udjele u štetama po reosiguranju u zemlji i inozemstvu te ispravak vrijednosti potraživanja za udjele u naknadi šteta po suosiguranju i reosiguranju na teret troškova poslovanja obračunskog razdoblja sukladno od Uprave društva donesenoj računovodstvenoj politici priznavanja potraživanja.

Skupina 14 – OSTALA POTRAŽIVANJA

Na računima skupine 14 iskazuju se potraživanja za kamate, potraživanja za predujmove, potraživanja po osnovu prava na regres, potraživanja po osnovu šteta uzrokovanih od NN (nepoznatih) i NNO (neosiguranih) motornih vozila, potraživanja od povezanih poduzeća, potraživanja od drugih osiguravajućih društava u zemlji, potraživanja od osiguravajućih društava iz inozemstva, potraživanja od kartičnih kuća te ostala potraživanja kao i ispravak vrijednosti potraživanja.

Potraživanja za kamate podrazumijevaju potraživanje po osnovu kamata po odobrenim zajmovima kao i potraživanje za kamate po osnovu plasmana u drugu financijsku imovinu.

U okviru ove skupine iskazuju se i zatezne kamate na dospjela a nenaplaćena potraživanja u ugovorenom roku. Iskazivanje ovih potraživanja provodi se sukladno od Uprave donesenoj računovodstvenoj politici vrednovanja potraživanja.

(1) U okviru računa 141 iskazuju se predujmovi dani dobavljačima za obavljanje usluga ili nabavu robe.

Dani predujmovi u svezi nabave nematerijalne i materijalne imovine iskazuju se u skupini 00 kao dani predujmovi u svezi nabave dugotrajne nematerijalne, u skupini 01 dani predujmovi za materijalnu imovinu za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti, u skupini 02 – materijalna imovina koja ne služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti.

(2) U okviru računa 142 iskazuju se potraživanja koja se evidentiraju sukladno donesenoj računovodstvenoj politici i od kojih se očekuje prihod.

(3) U okviru računa 143 iskazuju se potraživanja po osnovu šteta uzrokovanih nepoznatim i neosiguranim motornim vozilima.

(4) U okviru računa 144 iskazuju se potraživanja od povezanih društava/podružnica (MRS-27), pridruženih društava (MRS-28) i sudionika u zajedničkom pothvatu (MRS-31).

(5) U okviru računa 145/146 iskazuju se potraživanja od osiguravajućih društava u zemlji, odnosno iz inozemstva.

(6) U okviru računa 147 iskazuju se potraživanja od kartičnih kuća.

(7) U okviru računa 148 iskazuju se potraživanja koja nisu prethodno navedena.

(8) U okviru računa 149 iskazuju se ispravci vrijednosti ostalih potraživanja iz ove skupine sukladno donesenim računovodstvenim politikama u svezi vrednovanja potraživanja i ispravka vrijednosti istih.

Skupina 15 – OSTALA KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

Na računima skupine 15 iskazuju se zajmovi i potraživanja te ostala kratkotrajna potraživanja, osim potraživanja od osiguranika, te ispravak vrijednosti ostale kratkotrajne financijske imovine.

(1) U okviru računa 150 iskazuju se zajmovi i potraživanja po osnovu danih kratkotrajnih zajmova s ugovorenim dospeljem do 1 godine u ukupnom iznosu po aktivnim ugovorima za dane kratkotrajne zajmove, umanjene za otplaćenu glavnice i ispravak vrijednosti.

Na računima dospjelih zajmova iskazuju se iznosi zajmova kojima je istekao ugovoreni rok dospelja. Pod dospjelim zajmovima podrazumijevaju se dospjeli iznosi zajmova s jednokratnim dospeljem, kao i dospjele rate ili otplatne kvote iz anuiteta po zajmovima/kreditima koji se otplaćuju obročno.

Potraživanja na osnovi kamatnih prihoda koji se odnose na zajmove knjiže se u okviru potraživanja za kamate (račun 140) te u okviru Nedospjelih potraživanja po kamatnim приходima, odnosno u računu dobiti i gubitka kao kamatni prihodi od danih zajmova na odgovarajućem računu prihoda.

Potraživanja na osnovi obračunatih kamatnih prihoda uz priznavanje u računu dobiti i gubitka iskazuju se u razdoblju kada su kamatni prihodi obračunati.

Ukoliko se naknadno (nakon što je kamatni prihod priznat i knjižen prema odredbi iz prethodnog stavka) pojavi nemogućnost naplate priznatog kamatnog prihoda u računu dobiti i gubitka, odnosno ako nastupe okolnosti koje zahtijevaju da se plasman po kome je ostala nenaplaćena kamata iz ranijeg razdoblja vrijednosno uskladi provodi se ispravak vrijednosti potraživanja na osnovi kamatnih prihoda kao dio ukupnog ispravka vrijednosti potraživanja po osnovi zajmova u skladu s općim aktom društva, terećenjem računa troškova i priznavanjem računa ispravaka vrijednosti. Predmetno se potraživanje i nakon ispravke vrijednosti evidentira u poslovnim knjigama U okviru računa i to sve do eventualne naplate ili do donošenja odluke o konačnom otpisu.

Uvjet za priznavanje nedospjelih kamata u računu dobiti i gubitka u razdoblju kad su obračunate/zarađene (bez obzira na to što još nisu dospjele za naplatu) isti je kao i kod priznavanja dospjelih kamata, a to je zadovoljavajuća kreditna sposobnost dužnika, na temelju koje se može osnovano očekivati da će kamatni prihod biti naplaćen po dospeljuću.

Ako se naknadno, nakon što je nedospjeli kamatni prihod priznat u računu dobiti i gubitka, kreditna sposobnost dužnika pogorša u tolikoj mjeri da naplata obračunatog kamatnog prihoda postane neizvjesna, provodi se ispravak vrijednosti potraživanja s osnove nedospjeloga kamatnog prihoda, u skladu s općim aktom društva. Taj se ispravak vrijednosti knjiži u korist računa 159 uz terećenje odgovarajućeg računa troškova (trošak vrijednosnog usklađivanja potraživanja po kamatnim приходima).

Unutar ugovorenih rokova dospelja društvo u pomoćnim poslovnim knjigama unutar računa 150 osigurava raščlanjivanje zajmova prema sektorskoj pripadnosti korisnika kao i raščlanjivanje zajmova na dane kunske zajmove, zajmove s valutnom klauzulom i devizne zajmove.

(2) U okviru računa 151 potrebno je iskazati vrijednost kratkotrajne financijske imovine koja nije prethodno navedena.

Skupina 16 – INTERNI FINANCIJSKI ODNOSI

Na računima skupine 16 iskazuju se kratkotrajna potraživanja koja proizlaze iz internog poslovanja društva.

Skupina 18 – POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA, POTRAŽIVANJA OD RADNIKA I OSTALA POTRAŽIVANJA

Na računima skupine 18 iskazuju se potraživanja od države i drugih institucija, potraživanja od zaposlenih i ostala potraživanja.

Skupina 19 – PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA

Na računima skupine 19 iskazuju se prethodno obračunati prihodi, odgođeni troškovi, odgođena porezna imovina i druga aktivna vremenska razgraničenja.

(1) U okviru računa 190 i 191 iskazuje se nedospjela naplata prihoda.

(2) U okviru računa 192 i 193 iskazuju se plaćeni troškovi budućeg razdoblja (do 12 mjeseci).

(3) U okviru računa 194 iskazuje se odgođena porezna imovina koja se priznaje u skladu s MRS-om 12 – porez na dobit. Prilikom priznavanja odgođene porezne imovine provodi se knjiženje na teret računa 194 (odgođena porezna imovina) uz odobrenje skupine računa 81 (porez na dobit dobitak ili gubitak), osim porezne imovine koja nastaje iz transakcije ili poslovnog događaja koji je priznat izravno u glavnici, kao i poslovnog spajanja koje predstavlja stjecanje (točka 58., a u vezi s točkama 61. do 68. MRS-a 12).

RAZRED 2 – DUGOROČNE I KRATKOROČNE OBVEZE, REZERVIRANJA ZA TROŠKOVE I RIZIKE TE ODGOĐENA PLAĆANJA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

Na pojedinim skupinama ovog razreda iskazuju se obveze prema povezanim društvima i s osnove udjela u rezultatu i iz zajedničkih poslova, financijske obveze, obveze po vrijednosnim papirima, obveze prema dobavljačima, za predujmove i jamstva, obveze iz neposrednih poslova osiguranja i reosiguranja obveze za poreze, članarine, doprinose i druge pristojbe, obveze prema zaposlenima, obveze za provizije i ostale obveze, obveze za depozite zadržane iz posla predanog u reosiguranje, financijski i obračunski odnosi sa osiguravajućim organizacijama u inozemstvu, kratkoročna rezerviranja za rizike i troškove te odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja.

Skupina 20 – OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA I S OSNOVE UDJELA U REZULTATU

Na računima skupine 20 – Obveze prema povezanim društvima i s osnove udjela u rezultatu iskazuju se obveze prema povezanim društvima, obveze s osnove udjela u rezultatu i obveze za dividende.

Skupina 21 – FINANCIJSKE OBVEZE, OBVEZE PO VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Na računima skupine 21 iskazuju se financijske obveze koje obuhvaćaju financijske obveze po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, obveze za kredite, obveze po repo poslovima, obveze s osnove kamata i naknada i ostale obveze.

(1) U okviru računa 210 iskazuju se obveze na osnovi emitiranih vlastitih dužničkih vrijednosnih papira u cilju prikupljanja sredstava.

(2) U okviru računa 211 iskazuju se obveze nominirane u kunama koje se drže radi trgovanja, kao što su derivatne obveze koje nisu instrumenti zaštite i obveze isporuke prodanih vrijednosnih papira koji još nisu postali vlastiti - npr. obveza isporuke prodanih vrijednosnih papira koji su primljeni u zalog po repo kreditima (MRS 39 točka UP15).

(3) U okviru računa 213 iskazuju se poslovi koji predstavljaju mogućnost kupovine ili prodaje vrijednosnih papira uz obvezu reotkupa. Predmet repo poslova su državne obveznice, trezorski zapisi Ministarstva financija, blagajnički zapisi, ali mogu biti i obveznice drugih kompanija, banaka, komercijalni zapisi. U okviru ovog računa iskazuju se i drugi financijski instrumenti koji imaju karakter podređenih instrumenata i mogu se tretirati kao dopunski kapital.

(4) U okviru računa 215 iskazuju se obveze po osnovi kamata raščlanjeni na dospjele i nedospjele obveze uz terećenje kamatnih troškova na skupini računa 46.

(5) U okviru računa 219 iskazuju se obveze društva u slučaju da društvo umjesto kupnjom ili poslovnim najmom pribavlja nekretnine i opremu putem financijskog najma, kao i ostale obveze koje nisu obuhvaćene već navedenim skupinama.

Skupina 22 – OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA, ZA PREDUJMOVE I JAMSTVA

(1) U okviru računa 220 i 221 iskazuju se obveze prema dobavljačima materijalnih sredstava i usluga u zemlji i inozemstvu.

(2) U okviru računa 222 i 223 iskazuju se obveze za primljene predujmove, depozite i jamstva s dospelom do 1 godine.

(3) U okviru računa 229 iskazuju se ostale kratkoročne financijske obveze koje nisu obuhvaćene već navedenim računima ove skupine.

Skupina 23 – OBVEZE IZ NEPOSREDNIH POSLOVA OSIGURANJA I REOSIGURANJA

U okviru skupine 23 na računima 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239 društvo iskazuje obveze po štetama i ugovorenim iznosima po osiguranju, po suosiguranju, reosiguranju i retrocesiji, obveze po premiji suosiguranja i reosiguranja, obveze za primljene predujmove za premiju osiguranja i za predujmove za štete, obveze za regresima, obveze prema posrednicima u osiguranju, obveze za doprinose, članarine, ostalo (HUO, Vatrogasni doprinos, fond za prevenciju od tuče, MUP, garancijski fond) i druge obveze vezane na ime doprinosa, članarina ili učešća koje proizlaze iz poslova osiguranja ili reosiguranja.

Skupina 24 – OBVEZE ZA POREZE, ČLANARINE, DOPRINOSE I DRUGE PRISTOJBE

Na računima skupine 24 iskazuju se obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe, obveze iz rezultata poslovanja obveze prema ugovorima o djelu, obveze prema revizorskim tvrtkama, obveze prema Nadzornom odboru i ostale kratkoročne obveze.

Skupina 25 – OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

Na računima skupine 25 iskazuju se po nazivima računa obveze prema zaposlenicima na osnovi plaća i naknada plaća u skladu s ugovorima o radu te propisima o porezima i doprinosima u vezi s plaćama i naknadama plaća.

Skupina 26 – INTERNI FINANCIJSKI ODNOSI

Na računima skupine 26 iskazuju se obveze iz internih odnosa organizacijskih dijelova društva za osiguranje.

Skupina 27- OBVEZE ZA PROVIZIJE I OSTALE OBVEZE

- (1) U okviru računa 270 iskazuju se obveze za provizije prema agencijama za zastupanje, na računu 271 iskazuju se obveze prema agentima fizičkim osobama ovlaštenim za zastupanje.
- (2) U okviru računa 272 iskazuju se obveze za kupljene financijske instrumente u procesu namire.
- (3) U okviru računa 273 iskazuju se obveze za izdane čekove.
- (4) U okviru računa 274 iskazuju se obveze drugog reda (u postupku provođenja stečaja).
- (5) U okviru računa 279 iskazuju se ostale obveze koje nisu obuhvaćene već navedenim računima.

Skupina 28 – DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE, FINANCIJSKI I OBRAČUNSKI ODNOSI SA OSIGURAVAJUĆIM ORGANIZACIJAMA U INOZEMSTVU, REZERVIRANJA

- (1) U okviru računa 280 iskazuju se obveze za depozite zadržane iz posla osiguranja predanog u reosiguranje.
- (2) U okviru računa 281 iskazuju se obveze po osnovu financijskih i obračunskih odnosa sa osiguravajućim organizacijama u inozemstvu.
- (3) U okviru računa 282 iskazuju se ostale obveze koje nisu obuhvaćene već navedenim računima.

(4) U okviru računa 289 iskazuju se rezerviranja za obveze proizašle iz prošlih događaja za koje se očekuje da će u budućem razdoblju doći do odljeva sredstava društva poradi podmirenja tih obveza. Društvo za osiguranje može prema potrebi definirati kategorije rezerviranja odnosno pričuva (kao na primjer troškove rezerviranja za započete sudske sporove koji se vode protiv društva (MRS 37 – Rezerviranja nepredviđene obveze i nepredviđena imovina te rezerviranja za mirovine i druge obveze prema zaposlenicima (MRS 19 – Primanja zaposlenih).

Skupina 29 – ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA (PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA)

(1) U okviru računa 290 iskazuju se obveze na osnovu nastalih troškova tekućeg razdoblja, a čije će podmirenje uslijediti u budućem razdoblju. Navedeni troškovi ne obuhvaćaju nedospjele obveze po osnovi kamatnih troškova (pasivne kamate) obzirom da se isti iskazuju na računu 215.

(2) U okviru računa 291 iskazuje se obračunati prihod budućeg razdoblja.

(3) U okviru računa 292 iskazuje se odgođeno priznavanje prihoda za koje postoji neizvjesnost naplate.

(4) U okviru računa 293 iskazuju se obračunate direktne provizije.

(5) U okviru računa 294 iskazuju se razgraničene provizije reosiguranja.

(6) U okviru računa 295 iskazuju se razgraničene porezne obveze, odgođene porezne obveze koje se priznaju u skladu s MRS-om 12 – Porez na dobit. Prilikom priznavanja odgođenih poreznih obveza provodi se knjiženje na teret skupine računa 80 (dobit ili gubitak prije oporezivanja) uz odobrenje računa 291 (odgođene porezne obveze), osim poreznih obveza koje nastaju iz transakcije ili poslovnog događaja koji je priznat izravno u glavnici.

RAZRED 3 – ZALIHE MATERIJALA I SITNOG INVENTARA

Skupina 31 - SITAN INVENTAR, AUTO GUME I AMBALAŽA

Na računima skupine 31 iskazuje se sitan inventar u skladištu, sitan inventar u uporabi, auto gume na skladištu, auto gume u uporabi, ambalaža u skladištu, ambalaža u uporabi, ispravak vrijednosti sitnog inventara, auto guma i ambalaže, predujmovi dobavljačima za sitni inventar, ambalažu i auto gume te odstupanje od cijena sitnog inventara, auto guma i ambalaže sukladno MRS-u 2.

RAZRED 4 – TROŠKOVI PO PRIRODNIM VRSTAMA

Skupina 40 – ŠTETE U OSIGURANJU

Na računima skupine 40 iskazuju se troškovi šteta i troškovi vezani za isplatu šteta (troškovi odvjetničkih usluga, troškovi procjena šteta, i dr.).

(1) Na računima 402 i 403 iskazuju se udjeli suosiguratelja i reosiguravatelja u likvidiranim štetama kao stavke smanjenja iskazanih likvidiranih troškova.

Skupina 41 – IZDACI ZA ŠTETE REOSIGURANJA

Na računima skupine 41 iskazuju se troškovi za likvidirane štete reosiguranja kao i udjel retrocesionara u likvidiranim štetama reosiguravatelja.

Skupina 42 – PROMJENE TEHNIČKIH PRIČUVA

Na računima skupine 42 iskazuju se promjene tehničkih pričuva (povećanje/smanjenje) prema vrstama na teret troškova i odobrenjem tehničkih pričuva u okviru računa 95; 96; i 97.

Skupina 43 – TROŠKOVI PRIBAVE

(1) U okviru računa 430 iskazuju se troškovi za proviziju i ostali neposredni troškovi pribave.

(2) U okviru računa 431 - posredni troškovi pribave iskazuju se troškovi reklame, obrade ponuda i drugi posredni troškovi pribave.

(3) U okviru računa 432 iskazuju se troškovi izdavanja polica.

(4) Unutar skupine 43 prikazuje se promjena odgođenih troškova pribave osiguranja na zasebnom računu.

Skupina 44 – MATERIJALNI I OSTALI TROŠKOVI

Na računima skupine 44 iskazuju se materijalni troškovi poslovanja (troškovi materijala, troškovi energije, troškovi usluga, troškovi amortizacije i revalorizacije).

(1) U okviru računa 444 iskazuje se trošak amortizacije dugotrajne materijalne imovine prema MRS-16 Nekretnine, postrojenja i oprema, te trošak amortizacije nematerijalne imovine u skladu s MRS-38 Nematerijalna imovina prema nazivima pojedinih računa.

(2) U okviru računa 447 – iskazuju se troškovi rezerviranja za mirovine i druge obveze prema zaposlenicima (MRS 19 – Primanja zaposlenih); troškovi rezerviranja za poreze i doprinose (MRS 12 – Porez na dobit); troškovi rezerviranja za obveze čije podmirenje može uslijediti kao posljedica pokrenutih sudskih sporova protiv društva (MRS 37 – Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina).

Protustavke ovim računima jesu obveze iskazane na računima u okviru računa 289.

Skupina 45 – OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA – MATERIJALNI I NEMATERIJALNI

Na računima skupine 45 iskazuju se ostali troškovi poslovanja nastali u izvještajnom razdoblju, a koji nisu navedeni u prethodnim skupinama kao što su troškovi dnevnic za službena putovanja i putne troškove, trošak reprezentacije, troškovi naknada iz poslovanja po ugovorima, troškovi premija osiguranja, troškovi bankarskih usluga,

doprinosi i članarine, porezi koji ne ovise o rezultatu, rashodi od prodaje materijalne imovine koja služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti te ostali troškovi poslovanja – materijalni i nematerijalni.

Skupina 46 – TROŠKOVI FINANCIJSKIH ULAGANJA

Na računima skupine 46 iskazuju se troškovi kamatnih rashoda, troškovi tečajnih razlika, troškovi na ime umanjenja ulaganja u financijsku i materijalnu imovinu, troškovi na ime naknada u svezi ulaganja u financijsku i materijalnu imovinu, nerealizirani gubici od svođenja vrijednosti ulaganja u imovinu na fer vrijednost, ostali nerealizirani gubici, realizirani gubici od prodaje financijske imovine. Troškovi financijskih ulaganja razvrstavaju se prema namjeni i vrstama ulaganja. Na računima ove skupine iskazuju se i rashodi od prodaje materijalne imovine koja ne služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti te ostali troškovi po financijskim i materijalnim ulaganjima

Skupina 47 – TROŠKOVI OSOBLJA

Na računima skupine 47 iskazuje se bruto trošak plaća i drugih naknada osoblju (zaposlenicima), uključujući poreze, doprinose na i iz plaće.

Skupina 48 – OSTALI OSIGURATELJNO – TEHNIČKI IZDACI

Na računima skupine 48 iskazuju se troškovi na ime ispravka vrijednosti financijske imovine i potraživanja, ispravak vrijednosti ostalih potraživanja osim premije, troškovi preuzetih obveza po ugovorima i ostalim obvezama, troškovi naknadno utvrđenih rashoda iz prethodnih godina, izdaci za povrate premija, izdaci za preventivu, izdaci za garancijski fond, izdaci za financiranje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i Hrvatskog ureda za osiguranje te ostali nespomenuti osigurateljno - tehnički izdaci.

RAZRED 7 – OSTVARENI PRIHODI

Skupina 70 – ZARAĐENA PREMIJA U OSIGURANJU

Na računima skupine 70 iskazuju se ostvareni prihodi po osnovu ugovora o osiguranju

(1) U okviru računa 701 iskazuju se ostvareni prihodi u izvještajnom razdoblju temeljem ugovora o suosiguranju.

(2) U okviru računa 702 iskazuju se prijenosna premija izvještajnog razdoblja tekuće godine i prijenosna premija izvještajnog razdoblja prethodne godine.

(3) U okviru računa 703 iskazuje se iznos premije predane u reosiguranje (negativni predznak), što posljedično umanjuje ostvarene prihode.

(4) U okviru računa 704 iskazuje se prihod po osnovu promjene udjela suosiguratelja, odnosno reosiguravatelje u prijenosnoj premiji.

(5) U okviru računa 705 i 706 iskazuju se prihodi po naplaćenim ispravcima za premiju osiguranja, suosiguranja i reosiguranja.

(6) U okviru računa 707 iskazuju se naplaćena otpisana potraživanja za premiju.

Skupina 71 – ZARAĐENA PREMIJA U REOSIGURANJU

(1) U okviru računa 710 iskazuju se prihodi po osnovu zarađene premije reosiguranja u zemlji i inozemstvu.

(2) U okviru računa 711 iskazuje se prijenosna premija reosiguranja izvještajnog razdoblja tekuće godine i prijenosna premija reosiguranja izvještajnog razdoblja prethodne godine.

(3) U okviru računa 712 iskazuje se premija predana u reosiguranje (retrocesiju).

(4) U okviru računa 713 iskazuje se promjena udjela retrocesionara u prijenosnoj premiji.

(5) U okviru računa 715 iskazuje se naplaćeni ispravak vrijednosti premije reosiguranja.

(6) U okviru računa 716 iskazuju se naplaćena otpisana potraživanja za premiju reosiguranja.

Skupina 72 – PRIHODI OD DRUGIH POSLOVA OSIGURANJA

(1) U okviru računa 720 iskazuju se prihodi po osnovu ostvarenih provizija po ugovorima o reosiguranju.

(2) U okviru računa 722 iskazuju se prihodi po osnovu naplate potraživanja za koja je izvršen ispravak vrijednosti po osnovu tehničkih sredstava.

(3) U okviru računa 723 iskazuju se prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja od drugih poslova osiguranja – reosiguranja.

(4) U okviru računa 724 iskazuju se prihodi iz ranijih godina – tehničkih sredstava

(5) U okviru računa 728 iskazuju se ostali tehnički prihodi.

Skupina 74 – POSLOVNI PRIHODI

Na računima skupine 74 iskazuju se poslovni prihodi ostvareni po raznim osnovama a nisu proistekli od neposrednog obavljanja poslova osiguranja, odnosno reosiguranja.

(1) U okviru računa 740 iskazuju se prihodi od otpisa obveza.

(2) U okviru računa 741 iskazuju se prihodi od prodaje materijalne imovine koja služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti.

(3) U okviru računa 742 iskazuju se prihodi od refundacija, dotacija, subvencija i drugih naknada.

(4) U okviru računa 743 iskazuju se prihodi iz ranijih godina.

- (5) U okviru računa 744 iskazuju se prihodi po osnovu poslovnog najma.
- (6) U okviru računa 745 iskazuju se naplaćena potraživanja iz ispravka vrijednosti – ostalo.
- (7) U okviru računa 746 iskazuju se naplaćena otpisana potraživanja – ostalo.
- (8) U okviru računa 728 iskazuju se ostali poslovni prihodi.

Skupina 77 – PRIHODI OD ULAGANJA

(1) U okviru računa 770 iskazuju se kamatni prihodi obračunskog razdoblja, koji se priznaju u računu dobiti i gubitka. To su kamatni prihodi čija je naplata izvjesna. Ovi kamatni prihodi priznaju se u računu dobiti i gubitka i knjiže se na računima 770 kad su obračunati (zarađeni) neovisno o tome jesu li dospjeli za naplatu ili nisu ili su eventualno pri obračunu pripisani glavnici zajma. Kamatni prihodi koji se knjiže u okviru računa 770 obuhvaćaju osim obračunatih kamata po ugovorenoj nominalnoj kamatnoj stopi i druge prihode (provizije/naknade), koji su izravno povezani s odobrenim zajmovima i drugim plasmanima, odnosno kojima osnovicu za obračun čine zajmovi i drugi plasmani, bilo da se obračun obavlja jednokratno ili na vremenskoj osnovi.

(2) U okviru računa 771 iskazuju se prihodi koji proizlaze iz amortizacije ili diskonta imovine koja se drži do dospijeća (obveznice).

(3) U okviru računa 772 iskazuje se dobitak koji nastaje kao rezultat promjene tečaja stranih valuta u kojima je nominirana imovina i obveze društva za osiguranje. Gubitak koji nastaje kao rezultat promjene tečajeva stranih valuta u kojima je nominirana imovina i obveze iskazuje se na računima u okviru računa 461 – Tečajne razlike.

Priznavanje tečajnih razlika obavlja se u skladu s odredbama MRS-a 21, točka 28., u kojoj se ističe: Tečajne razlike proizišle iz podmirivanja monetarnih stavaka ili izvještavanja o monetarnim stavkama po tečajevima različitim od onih po kojima su bile početno evidentirane tijekom razdoblja ili iskazane u prošlim financijskim izvještajima, priznaju se u računu dobiti ili gubitka razdoblja u kojem nastaju.

Svođenje deviznih pozicija bilance na kunsku protuvrijednost obračunava se po aktualnom srednjem tečaju HNB-a, dok se svođenja pozicija bilance s (dvosmjernom) valutnom klauzulom provodi na ugovoreni tečaj.

Gubici odnosno dobiti od tečajnih razlika evidentiraju se u okviru računa 461 odnosno 772.

(4) U okviru računa 773 iskazuje se prihod od dividendi.

(5) U okviru računa 774 iskazuju se prihodi od renti.

(6) U okviru računa 775 iskazuju se prihodi od naknada (UL proizvodi).

(7) U okviru računa 776 iskazuju se nerealizirani dobiti proistekli iz svođenja na fer vrijednost financijskih ulaganja koja se vode po FER vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

(8) U okviru računa 777 iskazuju se realizirani dobiti od prodaje financijskih instrumenata i to posebno financijskih ulaganja koja je društvo iskazivalo po FER vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, posebno financijskih ulaganja raspoloživa za prodaju te ostalih dobitaka od prodaje financijske imovine.

(9) U okviru računa 778 iskazuju se prihodi od prodaje materijalne imovine koja ne služi za neposredno obavljanje osigurateljne djelatnosti.

(10) U okviru računa 779 iskazuje se ukupan iznos ostalih financijskih prihoda nastalih u izvještajnom razdoblju a nisu obuhvaćeni prethodnim računima.

Skupina – RASPORED PRIHODA

Na računima skupine 79 iskazuje se razlika između prihoda i rashoda za obračunsko razdoblje.

RAZRED 8 – FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na pojedinim skupinama računa ovog razreda iskazuju se dobit ili gubitak prije oporezivanja, porez na dobit ili gubitak, dobit ili gubitak nakon oporezivanja te raspored dobiti financijske godine (osnova za raspodjelu čini kumulativno raspoloživ poslovni rezultat – iskazan u financijskim izvještajima za poslovnu godinu).

RAZRED 9 – KAPITAL I PRIČUVE

Skupina 90 – DIONIČKA GLAVNICA (TEMELJNI KAPITAL)

Na računima u okviru skupine 90 iskazuje se dionička glavnica (temeljni kapital) odnosno vrijednost dionica društva za osiguranje. Društvo za osiguranje može biti osnovano samo kao dioničko društvo ili kao društvo za uzajamno osiguranje.

Knjiženja u glavnoj knjizi na računima u okviru računa 90 provode se samo u slučaju povećanja ili smanjenja dioničkog kapitala. Promjene vlasnika dionica nemaju utjecaja na knjiženja na navedenim računima. Podatke o vlasničkoj strukturi dioničkog kapitala i druge podatke o dionicama i njihovim vlasnicima, društvo za osiguranje osigurava u knjizi dionica i drugim analitičkim evidencijama.

Ako se dionice prilikom emisije/prodaje prodaju po višoj cijeni od nominalne, ta razlika predstavlja kapitalni dobitak (rezerve kapitala – prema članku 36. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (NN/107/07)) i knjiži se u korist računa 902 odnosno 903.

Skupina 91 – PRIČUVE

Na računima skupine 91 iskazuju se zakonske, statutarne i ostale pričuve kapitala (osim revalorizacijskih), koje se formiraju iz ostvarenog dobitka nakon oporezivanja prema zakonu i statutu društva za osiguranje.

Skupina 92 – REVALORIZACIJSKA PRIČUVA

(1) U okviru računa 920 i 921 iskazuju se pričuve koje su rezultat revalorizacije dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine sukladno MRS-u 16 i MRS-u 36.

(2) U okviru računa 922 iskazuje se nerealizirani dobitak/gubitak s osnove promjene fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju. Kada se financijska imovina (za koju je nerealizirani dobitak/gubitak priznat u kapitalu) proda ili ako dođe do umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata, kumulativni dobitak/gubitak koji je prije bio priznat u kapitalu treba prenijeti s računa 922 u račun dobiti i gubitka odnosno na račune 7771/4660.

(3) U okviru računa 923 i 924 iskazuju se ostale revalorizacijske pričuve koje nisu obuhvaćene drugim računima ove skupine, te revalorizacijske pričuve koje su nastale uslijed izvanrednih okolnosti.

Skupina 93 – ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK

(1) U okviru računa 930 odnosno 931 iskazuje se zadržana dobit ili preneseni gubitak iz prethodnih godina. Knjiženje na ovom računu provodi se nakon donošenja odluke koju je na temelju zakona i statuta društva za osiguranje donijelo nadležno tijelo društva za osiguranje da se ostvarena dobit prethodne godine rasporedi u kategoriju zadržane dobiti odnosno da se gubitak nastao u prethodnoj godini iskaže u poslovnim knjigama i financijskim izvješćima tekućeg razdoblja kao preneseni gubitak iz prethodne godine.

Skupina 94 – DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

(1) U okviru računa 940 i 941 iskazuju se dobit odnosno gubitak koji je ostvaren u godini odnosno razdoblju za koje se sastavlja financijsko izvješće. Ovi se računi u pravilu koriste za knjiženje neto dobiti/gubitka (dobit/gubitak nakon oporezivanja) koji je ostvaren u poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijska izvješća, a provodi se pod datumom 31.12. da bi stanje toga računa iskazalo u bilanci na poziciji dobit ili gubitak tekuće godine (prije raspodjele za dividende i druge namjene) pri čemu se pod tekućom godinom podrazumijeva ona godina odnosno razdoblje za koje se sastavlja bilanca i druga izvješća.

Skupina 95 – TEHNIČKE PRIČUVE

U okviru računa 95 iskazuju se tehničke pričuve osiguranja koje društvo mora oblikovati u vezi sa svim poslovima osiguranja koje obavlja, a namijenjene su pokriću budućih obveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlaze iz poslova osiguranja koje društvo obavlja. Promjena tehničkih pričuva u odnosu na prošlo razdoblje iskazuje se u okviru računa 42 – Promjene tehničkih pričuva, izuzev promjene prijenosne

premije koja se iskazuje u okviru računa 70 – Zarađena premija u osiguranju i skupine 71 – Zarađena premija u reosiguranju, te pričuve za bonuse i popuste koja se iskazuje u okviru skupine 48 – Ostali osigurateljno-tehnički izdaci.

(1) U okviru računa 950 iskazuju se prijenosne premije kao dio premije koju treba izračunati za sljedeće poslovno razdoblje, a izračunavaju se, u pravilu, za svaku vrstu osiguranja na način kako je to propisano Mjerilima za prijenosne premije (Pravilnik o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva osiguranja, NN 139/06).

Osnovica za obračun bruto prijenosne premije neživotnih osiguranja je obračunata (policirana) premija u obračunskom razdoblju. Osnovica za obračun bruto prijenosne premije dopunskih osiguranja uz osiguranje života je naplaćena premija u obračunskom razdoblju.

Kod životnih osiguranja za koja se izračunava matematička pričuva ne utvrđuju se prijenosne premije, nego se dio zaračunate premije koji se odnosi na period poslije obračunskog razdoblja, uključuje u matematičku pričuvu.

Bruto prijenosna premija i reosigurateljni dio bruto prijenosne premije iskazuju se u bilanci na pozicijama pasive C – TEHNIČKE PRIČUVE, 1 Prijenosne premije, bruto iznos i na poziciji aktive F - UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA, 1 Prijenosne premije, udio reosiguranja.

U računu dobiti i gubitka iskazuje se promjena prijenosne premije u odnosu na prošlo obračunsko razdoblje i to: Promjena bruto pričuva prijenosnih premija, Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguratelja, te Promjena pričuva prijenosnih premija, udio suosiguratelja.

(2) U okviru računa 951 i 952 (izuzev podračuna 9529), 954 i 955 iskazuju se pričuve šteta, kao ukupno procijenjeni izdaci koji su nastali ili će nastati za rješavanje svih osiguranih slučajeva koji su se dogodili (bez obzira bili prijavljeni ili ne) u obračunskom razdoblju, a nisu likvidirani. Način i metode izračunavanja bruto pričuva za štete i pričuva šteta neto od reosiguranja utvrđen je Mjerilima za pričuve šteta (Pravilnik o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva osiguranja, NN 139/06).

Bruto pričuve šteta i reosigurateljni dio pričuve šteta iskazuju se u bilanci na poziciji pasive C – TEHNIČKE PRIČUVE, 3 Pričuve šteta, bruto iznos i na poziciji aktive F – UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA, 3 Pričuve šteta, udio reosiguranja.

U računu dobiti i gubitka iskazuje se promjena pričuve šteta u odnosu na prošlo razdoblje i to: Promjena pričuva za štete (bruto iznos, udio suosiguratelja i udio reosiguratelja).

Na podračunu 9529 iskazuju se pričuve za kolebanje šteta, koje obračunavaju društva za osiguranje koja obavljaju poslove osiguranja kredita. Pričuve za kolebanje šteta namijenjene su izravananju neravnomjernog nastajanja štetnih događaja.

(3) U okviru računa 953 iskazuju se pričuve za bonuse, popuste i storno.

Pričuve za bonuse i popuste oblikuju se u visini iznosa na čiju isplatu imaju pravo osiguranici s osnove prava na:

1. sudjelovanje u dobiti iz njihovih osiguranja, odnosno drugih prava na temelju ugovora o osiguranju (bonusi), osim ako se za ta osiguranja oblikuje matematička pričuva,

2. buduće djelomično sniženje premije (popusti),
3. povrat dijela premije za nepotrošeno vrijeme osiguranja zbog prijevremenog prestanka osiguranja (storno).

Skupina 99 – IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvanbilančni zapisi predstavljaju autonoman dio glavne knjige (članak 8. Zakona o računovodstvu) gdje stanje aktivnih i pasivnih izvanbilančnih zapisa mora biti uravnoteženo, što znači da se knjiženja i na računima izvanbilančne evidencije provode po načelima dvojnog knjigovodstva.

(1) U okviru računa 990 do 994 knjiže se aktivni izvanbilančni zapisi (potencijalna imovina), kao što su: razni materijalni oblici sredstava, vrijednosni papiri i potencijalne vrijednosnice, prava, ulaganja i potencijalni dobitak i ostali slični aktivni izvanbilančni zapisi.

Za svaki od navedenih računa (uključujući i račune koje može dalje interpolirati samo društvo za osiguranje) vodi se analitička evidencija u kojoj se osiguravaju svi potrebni podaci o instrumentima koji su predmet izvanbilančne evidencije.

(2) U okviru računa 995 do 999 iskazuju se pasivni računi (potencijalne obveze i izvori potencijalne imovine, obveze i izvori vrijednosnih papira i potencijalnih vrijednosnica, obveze i izvori prava, izvori ulaganja i potencijalnog dobitka).

U okviru računa 995 do 999 iskazuju se izvanbilančne stavke po kojima je društvo za osiguranje izloženo kreditnom riziku (potencijalne obveze s osnove izdanih garancija, jamstava i slično).

Klasa: 401-04/07-01/1

Ur.broj: 326-01-09-2

Zagreb, 23. prosinca 2009.

Član Uprave

Ivan Vrljić